

S výstaviště.

Budova vládní.

Budova vládní jest tou největší a nejkrásnější ze všech budov výstavních. Nalézá se na západním konci prostranství výstavního, na proti rozšířené části laguny, jako by zaujímal čestné místo, čelíc skupině všech hlavních budov výstavních. Tak jako ostatní hlavní budovy výstavní i tato provedena jest do jisté míry v sluhu klasického a sice jonického. Pozůstává vlastně z hlavní budovy a dvou křídél. Nad prostředkem budovy hlavní vznáš se obrovská kopule, připomínající kapitol washingtonský a pnoucí se vysoko nad všechny budovy ostatní. Na vrcholu kopule nalézá se heroická postava, představující svobodu osvícující svět a pochodeň, kterouž postava v rukou drží, nalézá se 178 stop výšky. Průčelí budovy hlavní má šířku 208 stop a římsa běžící kol střechy nalézá se ve výšce 58 stop. Hlavní vchod jest ve středu hlavní budovy přímo proti laguně. Od obou křídél hlavní budovy vynou se dlouhá sloupová řada, spojující budovu vládní na straně jedné s budovou hospodářskou a na straně druhé s budovou krásného umění. Křídla mají každé délku 148 stop, tak že délka celé budovy obnáší 504 stopy a prostora výstavní uvnitř jest skoro 50,000 čtv. stop.

Tak jako budova sama, jest i výstava uvnitř tou nejzajímavější a nejpoutavější ze všeho toho množství co na výstavě zřítí jest. Kdyby chtěl si všechny předměty zde se nalézající bedlivě prohlédnouti, vyžádalo by to samo několik týdnů času. Proto též nelze pouštět se do podrobného popisu. Výstavku Sp. Států nedovede oceniti podle popisu nikdo, ta musí býti viděna osobně. Chceme tu pouze jen běžnou zmínku učiniti o různých odděleních, jež tu zastoupeny jsou a co se jimi znázorňuje.

Všechny odbory vládní se účastnily výstavky. Exekutiva zastoupena jest tu fotografiemi domova prezidentů, bílého domu, kterýž ovšem vůči budovám, v nich vládcové přebývají, nezaslouží sobě jméno paláce. Zde znázorněno též, jak vyřizují se obecné záležitosti odborem tímto a vyvěšeny tu podobizny všech bývalých prezidentů.

Odbor zahraničné správy má vystaveny vlastnoruční dopisy mnohých znamenitých zahraničných diplomatů a vynikajících osobností, mezi nimiž jsou Robespierre, Carnot, Ludvík XV., Jeronym Bonaparte, královna Viktorie, Alexandr I., Alexander III., Vilém I., prezident Diaz, královna Madagaskarská, král siamský a jiní. Jsou tu autografy všech prezidentů připojené k proklamacím, s výjimkou W. H. Harrisona a J. G. Garfielda, kteříž v úřadě prezidenta zemřeli dříve, než mohli poslati poselství nějaké ke kongresu. Jsou tu podobizny všech sekretářů zahraničných, snímků rukopisů prohlášení neovislosti Sp. Států, mapy a ukázky různých státních dokumentů, atd. Jest zde meč Andrew Jacksona, soška Washingtona, hedbávná vlajka z jednoho kusu utkaná, věnovaná Americe od 25,000 tkalců hedbávi ve Francii co důkaz sympatií s národem tímto nad smrtí Abrahama Lincolna a mnohé jiné pamětihodnosti.

Odbor pokladní vystavil tu mincovní lis, jakýž používá se k ražbě mincí a kterýž nějakou chvíli každý den pracuje. Razí se na něm i měštní výstavní peníze. Jsou tu vystaveny nesčetné pamětní peníze, jež byly v různých dobách raženy, jakož i ukázka všech peněz, jež kdy Sp. Státy raženy byly, od založení této země až do nynější doby.

Dále z oboru tohoto úřadovna rytecká a tiskařská má tu tiskařský lis a úplnou sbírku všech druhů státních úpisů a not, papírové měny Sp. Států i bývalých konfederálních států i bývalých státních banků, vzorky poštovních známek i jiných kolků.

Z oboru pobřežní dohlídky zřizeny jsou světlárny, jakých používá se na pobřeží a mimo to nalézá se tu co zvláštní výstavka úplné zařízení k záchraně tonoucích lodí.

Odbor válečný vystavuje zde na ukázkou naší rozmanitou výzbroj. Jest tu model obrovského 13palcového děla, as 50 st. délky a 5 st. tloušťky v nejsilnější své části. Jsou tu Maximova a Hotchkissova rychlopalná děla, různé střely, jež používány jsou v různých zbraních, od 12palcové až k liberce a figuriny představující všechny různé druhy vojáků, z dob osádních až po nynější, jak prostých tak i důstojníků, pěších i jízdních. Též tu znázorněny nemocnice, doprava a ošetřování poraněných a vůbec vše, co k vojenskému náleží.

Neméně zajímavou jest výstavka oboru námořního. Jsou tu modely všech válečných lodí, ani Maine nevyjímaje, kterýž jest ve smutku.

Komise rybářská uspořádala tu výstavku, v níž jest též akvarium se živými rybami, kteréž sice těžší se velké pozornosti, však lze říci, že ze všech odborů jest asi nejslabší; nejsouť v něm žádné pozoruhodnosti, až na nepatrné výjimky. Akvarium jest ve spůsobě jeskyně, mající 150 stop délky a rozdělené jest na 25 oddělení, z nichž každé 7x5 stopách. V 17 z těch jsou ryby sladkovodní a v 7 ryby mořské. Zajímavější než akvarium jsou různé ryby, skupina tuleňů, mořský lev, různé mořské houby, korále a všelijací živočichové z hlubin mořských. Též rybářské lodě a náčiní a jiné předměty z oboru tohoto bez konce.

V odboru poštovním nalézají se úplné sbírky poštovních známek zdejších i cizozemských, z různých dob, pravé to poklady pro filatelistu. Jsou tu vystaveny modely čili figuriny různých listonošů zdejších i zahraničních, modely parníků poštovních, vlaků a jiných dopravních prostředků, jest tu figurina Eskymáka, vezoucího zásilky poštovní na sánkách tažených psy a co zajímavost jest tu též dostavník, kterýž druhy, než širý západ spojen byl křížem krázem tratěmi železničními, obstarával spojení mezi různými osadami a tábory hornickými a kterýž své doby mnohou znamenitou osobnost byl choval uvnitř svém.

V oddělení tomto jest snad nejzajímavější ukázka z úřadovny pro nedodatelné předměty. Co tu všechno rozmanitostí nakupeno jest, přesahuje všechno pomýšlení a to jest jen nepatrná část toho co každodenně poštou jako zásilky prochází a co z různých příčin uvázlo a dodáno býti nemohlo.

Z odboru spravedlnosti vystaveny jsou tu podobizny všech vrchních návladních, členů vrchního soudu a co památky, různé staré zákonníky.

Ústav Smithsonský vyslal sem část národního musea a tato výstavka jest nejrozsáhlejší a snad i nejzajímavější ze všech zde obsažených. Tu jsou četné figuriny, představující pokrok lidský.

Z říše rostlinstva i zvířectva jsou tu velmi hojně ukázky, jak z doby přítomné, tak i z dob minulých a vůbec každý obor přírodopisu tu hojně jest zastoupen. Kdo bedlivěji sobě chce prohlédnouti tyto ukázky, tomu jest katalog výstavní nezbytným.

Odbor vnitra poskytuje ukázky z pěti svých různých úřadoven. Úřadovna patentní má tu vystave-

ny modely různých strojů, jako ku př. stroje sazečského, modely znázorňující vývin strojů hospodářských, šicích, tiskařských, psacích a nekonečné množství jiných. Modely těmito znázorněn jest celý vývin a pokrok vynalezavosti této země.

Úřadovna pozemková má tu vystaveno množství map. Úřadovna indiánská vystavuje práci ze škol indiánských a znázorňuje po kraje obyvatelů této země v civilizaci.

Z oboru zemědělského vystaveny jsou tu mapy znázorňující povrch různých krajín ve Sp. Státech a ovšem mezi nimi i Nebraska. Též nalézají se tu mnohé nerosty.

Odbor vzdělávací vystavuje řadu spisů, map a obrazů, znázorňující vývin školství. Též nalézá se tu výstavka z Alasky, kteráž jest tak zvláštní, jako poutavou.

Odbor hospodářský má tu výstavku velice rozmanitou a poutavou. Znázorněno jest tu prohlížení zvířat živých i masa dobytka poraženého. V nesčetných sklenicích jsou tu nakažené části těl zvířat trpících jistými nemocemi. Škodný hmyz jest tu všechen, buď v lihu aneb za sklem. Všechny druhy všeho ovoce rostoucího na západě a severozápadě jsou tu nápodobeny z vosku a sice dokonale, k nerozeznání od skutečného. Vlákny, obiliny, pícniny, vše co k tomu náleží, jest tu vystaveno. Oddělení pro lesnictví dává nám poznati všechny možné druhy dřev jež v západních státech rostou. Vůbec, jest tu předmětů zajímavých, poutavých a poučných bez konce.

(Přístě dále.)

Jestě něco o Hawai.

Statistickou úřadovnou spolkovou vydána v posledních dnech zajímavá zpráva o poměrech, panujících přítomně na souostrovech hawaiských a táž zahrnuje v sobě podrobné zprávy nejen o lidu, jeho počtu, zaměstnání, výrobě, vývozu a obchodu, ale zároveň i zprávy podrobné o vnitřním zřízení, o tom, jakým spůsobem peníze na krytí vydání vládního dosud sháněny tam byly, jak velkým zadlužením souostroví onoho jest, jaké měny se tam používá a jak dalece system poštovní, železniční a telegrafní vyvinut tam jest, jak velké mzdy v jednotlivých oborech zaměstnání se platí a jakého vydání potřeby životní tam vyžadují. U daje odboru statistického složený jsou po většině na zpráve generálního konsula Haywooda a neváháme hlavnější body z téže čtenářům našim předati.

Na souostroví hawaiské, jak ze zprávy konsulovy vysvítá, přiváženo jest dosud téměř vše, co tam zapotřeby jest, vyjímaje cukru, kávy a ovoce. Cukru věnována jest na souostroví pozornost největší a převážná část jeho vyvážena jest do Sp. Států. Vůbec, Sp. Státy jsou hlavním odběratelem i dodavatelem Hawai, což nejlépe poznati z toho, že do Soustátí vyvezeno v r. 1806 99.64 proc. veškerého vývozu a odtud že zase vývoz náš na Hawai 76.27 procent veškerého přívozu obnášel. Dle odhadu gen. konsula Haywooda, po annexování vývoz náš na Hawai na plných 95 proc. zroste.

Doprava mezi Sp. Státy a Hawai kontrolována jest téměř úplně společností Oceanic Steamship Co., kteráž za cestu ze San Franciska do Honolulu počítá si \$75 v kajutě a \$25 v mezipalubě. Mimo pravidelného spojení tohoto jest několik jiných lodí, kteréž dopravu mezi Sp. Státy a ostrov hawaiskými prostředkují a na nich pouze \$40 v kajutě počítáno jest. Cesta ze San Franciska do Honolulu po parníku trvá 6 až 7 dnů a dopravu nákladu počítá se \$5 za

Pohyby na venkově a zábavy všelijaké
často mívají za následek
oohrnutí údů.
Upotřebením
St. Jacob's Oil
následuje
rychlé a jisté vyhojení.

tunu. Na lodích plachetních počítá se pouze \$3. Z přístavů atlantických počítá se za dopravu nákladu na souostroví ono \$5 až \$7 za tunu, při čemž cesta z New Yorku do Honolulu 89 až 134 dnů trvá. Na souostroví jsou celkem tři dráhy, jichž téměř výhradně používáno jest k dopravě plodin z plantáží do měst. Celkem měří tratě oněch dráh pouze jen 70 mil.

Základní jednička měny jest v Hawai táž, jak ve Sp. Státech a jak stříbrné tak i papírové peníze americké přijímány jsou v ceně plně. Vlastní měna hawaiská je papírová a zajištěna jest stříbrem, v pokladně chovaným. Banky se zákazníky svými vedou účty dva, jeden na základě měny stříbrné a druhý na základě měny zlaté a poukázky bankovní vystavovány jsou tím spůsobem, že na nich naznačováno býti musí, v jaké měně, zda stříbrné či zlaté, vyplaceny býti mají. Jeli poukázka na obnos větší než \$10, tu může placení v zlatě požadováno býti. Hawaiské měny stříbrné nalézá se v oběhu as za \$1,000,000, z čehož \$300,000 uschováno jest v pokladně na zaručení měny papírové.

Celkem odhadováno jest oběh peněz na \$3,500,000. Vnitrozemní daně obnáší průměrem as \$6.48 z hlavy a celkový příjem vládní ze všech pramenů obnášel v r. 1896 \$2,283,070 a vydání \$2,137,133. Veřejný dluh v roce onom obnášel \$4,101,174 a nesl 5 až 6 procent. Obchodní cestující podléhají vysoké dani a sice obnáší táž na ostrově, na němž Honolulu se nalézá, \$670 a na každém z ostrovů dalších \$255 ročně.

Vyhledky pro ty, kdož práce neb zaměstnání hledají, dle zprávy gen. konsula, nejsou právě lákavými, neboť trh pracovní jest tam přeplněn a neradí proto žádnému, kdo náležitěho kapitálu nemá, by za výdělkem se tam odebral. Mzda na plantáži, zahrnujíc v to byt, topivo aneb světnici a stravu, obnáší od \$125 do \$175 měsíčně pro strojníka a vaříče cukru, od \$50 do \$100 pro kováře a truhláře, od \$40 do \$75 pro topiče při parostrojích, od \$100 do \$175 pro kněhvedoucí a od \$30 do \$40 pro vozky. V Honolulu platí se \$5 až \$6 denně zedníkům a \$2.50 až \$5 truhlářům a barvířům a \$3 až \$5 strojníkům. Kuchaři dostávají \$3 až \$6 týdně, děvčky, chůvy a zahradníci \$3 až \$12 měsíčně. Šunky prodávají se od 16 do 50c. lb, špek od 15 do 20c., mouka od \$2.50 do \$5 za 100 lb, rýže \$3.25 až \$5 100 lb, máslo 25 až 50c. lb, vejce 25 až 50c. tucet a led 1 1/2c. lb.

Zvláštní skoro okolností jsou plodiny a výrobky ostrova vesměs takými, za kteréž lid americký doposud peníze mimo hranic svých zasílá musel. Káva, cukr, rýže a ovoce tropické, za kteréž ročně posíláme do ciziny více jak \$200,000,000, jsou hlavními plodinami souostroví a ač úhrnná cena jich obnáší sotva jednu desetinu obnosu výše uvedeného, přec doufá se, že uložením kapitálu amerického výtěžek jich rychle bude zrůstatí,

tak že dlouho trváti to nebude a souostroví hawaiské úplně spotřebu naší v ohledu tom uhražovati bude. Jak rychle uložením kapitálu amerického obchod Hawaiiska s námi vzrůstá, nejlépe seznati lze z toho, že vývoz cukru do Sp. Států vzrostl z 294,784,819 lb v r. 1895 na 520,158,232 lb v roce 1897. Podobně vzrostl i vývoz kávy, neboť v r. 1891 vyvezeno jí pouze 3051 lb, kdežto v roce 1897 vývoz téže již 337,158 lb dostoupil a podobně vzrostl i vývoz rýže.

Pobřežní krajina v Texasu.

Pobřežní krajina Texasu závodí s Kalifornií jako krajina, kde lze s úspěchem pěstovati hrušek, vína a jabod. Z třinácti akrů osázených hruš nejm, strženo bylo během jedné sezony šest tisíc dolarů, což můžete i vy docílit. E. L. Palmer, P. A. Santa Fe Route, lock box 1265, Omaha, Neb., s ochotou zašle vám bezplatně ilustrované panflety Texasu popisující. Zašlete si na nejbližšího jednatele o ceně jízdní. Cena lístků do čelejších stanic texasských bývá obyčejně nízká.

"Alpha De-Laval"

odstraní ky smetany
De Laval Alpha Baby
odstránilky smetany
byly prvními, vždy nejlepšími a neúčinnějšími. Jsou zaručeny, že jsou lepšími, nežli všechny imitace a padělky. Schváleny všemi autoritami. Více než 125,000 jich v užívání. Prodává se jich desetkrát tolik jako ostatních dohromady. Všechny druhy a velikosti \$50 do \$250.
Ušetří \$5 až \$10 na jedné kráve ročně více nežli usazovací mlieka a o \$3 až \$5 na kráve víc než odstránilky nebo nepodobující. Zašlete si o nový "Baby" neb "Dairy".
Separator katalog 5. 268 obsahující hojnost praktických pokynů a lístky. Th-94-6m
THE DE LAVAL-SEPARATOR CO.
Randolph & Canal St. | 74 Cortlandt Streets.
Chicago. New York

NOVÁ... UNION

zvýšená okružní dráha
jest nyní otevřena.
JEDE PO VAN BUREN UL. PŘÍMO PŘED
Chicago, Rock Island & Pacific
stanicí.

Cestující, kteří do Chicaga přijdou, mohou po zvýšené dráze dosáhnouti kterékoli části města, aneb za poplatek se navštívit kterýkoliv obchod v středu města. Vlaky zastavují na Rock Island stanicí každou minutu. Výhodou tuto může slyšati pouze

"Great Rock Island dráha".

Zašlete 2centový kolek a obdržíte poštu perspektivní obraz Chicaga v 5 barvách, jenž znázorňuje vše, co si o Chicagu a zvýšené dráze přejeté vědět. Mapa tuto měli byste mít a šijete ji, chcete-li město navštívit, neb b' díle-li v Chicagu. Dopíše na JOHN SEBASTIAN, G. P. A., Chicago, Ill

PŘEPLAV...

po nejlepších rychlodřevích a jízdu po všech železničních obstaráme vždy nejslevněji.
Kdo přeje si někoho za sebou po volati, radíž nám oznámit jeho adresu a také jemu doporučiti, aby nás o podmínky převozu lístkové požádal.
Kareš & Stotzky, Bremen, Braz-
Baltimore, New York, Philadelphia, St. Louis, Wash-
ington, D. C., Chicago, Ill.